

V rámci celoroční činnosti DSK Motýlek se koná další z výletů vlastivědného cyklu:

„Památná místa naší země a našich dějin“

V letošním roce pokračujeme s výlety po krásách naší země s připomenutím historie ať už bájně nebo skutečné.

Výlet „Koněpruské jeskyně, Tetín“

se koná v sobotu dne **3. 10. 2015** dle následujícího programu:

Sraz všech účastníků v 7:30 hod. v odjezdové hale Smíchovského nádraží (u informační tabule). Předpokládám koupit celodenní víkendovou jízdenku pro střeďočeský kraj, která je vždy pro max. dva dospělé a 3 děti (do 15 let). Stojí 300,- Kč. Proto přijďte včas.

Odjezd:

Smíchovské nádraží 8:22 (Rx 764 Kynžvart)

Příjezd:

Beroun **8:50**

Odjezd:

Beroun **8:58 (Os 7904)**

Příjezd:

Králův Dvůr - Popovice 9:04

Od zastávky Popovice půjdeme pěšky po žluté do kopce kolem Koukolovy hory a Havlíčkova mlýna ke Koněpruským jeskyním. Po zhruba 5,5 km, vzhledem k náročnějšímu terénu odhaduji, že to potrvá tak dvě hodiny, dojdeme ke vchodu areálu Koněpruských jeskyň.

Prohlídka trvá cca 1 hodinu a v jedné výpravě s průvodcem může být až 40 osob. Předběžně jsem rezervoval prohlídku kolem 11:30. Cena je pro děti a studující (s dokladem o studiu) 70,- Kč, pro dospělé 130,- Kč, starci a poloidioti platí 90,- Kč.

Od Koněpruských jeskyň pak po žluté, zelené a modré (v tomto pořadí) půjdeme dalších 6,5 km do obce Tetín (předpokládám, že bychom tam mohli dorazit kolem 15:00), kde si prohlédneme místní památky (hradiště, hrad, zámek, kostely) a v případě dobrého cestovního času i hospodu.

Pak dle rozhodnutí na místě se dáme buď po modré a žluté přes CHKO Koda (cca 4,2 km) nebo podél řeky Berounky (cca 4,0 km) směrem k zastávce Srbsko. Obě trasy jsou celkem časově přibližně shodné, a tak předpokládám, že bychom k zastávce dorazili v 17:30.

Odjezd: **Srbsko 17:52 (Os 8853)**

Příjezd: **Smíchovské nádraží 18:30**

Rozchod: 18:45

Účastnit se mohou všichni: děti, ženy, starci i polo....., členové i nečlenové přátelé i nepřátelé DSK Motýlek.

Vezměte si sebou: dobré oblečení (hlavně dobrou obuv), jídlo, pití na 10 hodin, 200,- Kč na jízdné a vstupné. Výlet se koná za každého počasí s výjimkou dlouhotrvajícího deště. Zároveň tento výlet berte jako setkání s účastníky letního tábora.

Výlet má na starosti děda Pavel HAT Tikman a koná se pod záštitou prezidenta SK HARMONY Pavla Horáka.

Kontakt: pavel.tikman@sudop.cz +420 605 229 022

Děti mladší 15 let, které půjdou na výlet bez doprovodu svých rodičů nebo jiné osoby starší 18 let, musí mít svými rodiči vyplněnou následující přihlášku:

Přihláška

Přihlašuji tímto své dítě

Jméno

Příjmení

Datum narození

Na výlet, který se koná dne 8. 10. 2015, v rámci činnosti DSK MOTÝLEK při SK HARMONY. Jedná se o celodenní výlet do Koněpruských jeskyň a Tetína.

Datum:

Jméno rodiče:

Podpis rodiče:

Telefon:

Koněpruské jeskyně

Koněpruské jeskyně se nalézají uvnitř návrší Zlatý kůň nad obcí Koněprusy v CHKO Český kras asi 5 km jižně od okresního města Beroun.

Koněpruské jeskyně jsou nejdelší jeskynní systém v Čechách. Jedná se o rozsáhlý třípatrový jeskynní systém budovaný v devonských vápencích s výškovým rozdílem mezi jednotlivými patry asi 70 m. Nejdříve bylo objeveno v roce 1950 střední patro jeskyní, a to zcela náhodou, při odstřelu v místním lomu. Koněpruské jeskyně byly z větší části zpřístupněny v roce 1959.

Rozlohou nejmenší je horní patro a nejrozsáhlejší je střední patro. Spodní, nezpřístupněné patro leží v hloubce asi 70 m pod povrchem a má charakter chodbovitého systému. Bylo vytvořeno dešťovou vodou, která do něj proniká komínky a puklinami a postupně rozpouští vápencovou horninu, čímž dává vzniku krasu a krasových jevů. Zvláštností jsou zde tzv. **Koněpruské růžice**, které obsahují opál.

V systému Koněpruských jeskyní bylo nalezeno velké množství zvířecích kostí z doby před 600 000 – 13 000 lety a také lidské kosti patřící druhu *Homo sapiens* staré asi 13 000 let. Někdy v letech 1469 – 1472 byla v horním patře v činnosti penězokazecská dílna, ve které se vyráběly falešné mince.

Vchod do jeskyní se nachází asi 50 m nade dnem bývalého Houbova lomu a vstupuje se jím do středního patra jeskyní. Po vstupu se prochází Spallanzaniho jeskyní, jeskyní u Varhan, kde stalaktity vydávají různé tóny a Kuklovým dómem. Návštěvníci projdou kolem Letošníkovy propasti (byla tak pojmenována po Vlastimilu Letošníkovi, který se v ní během výzkumů po objevu jeskyně zřítíl z výšky 12 metrů a zlomil si nohu) hluboké 27 m, navštíví Staré chodby a dojdou do Proškova dómu, který je nejkrásnější jeskynní prostorou se sintrovým jezírkem a Koněpruskými růžicemi. Dále následuje Pustý dóm s kopími některých kosterních nálezů zvířat a několika kosterních pozůstatků pravěké ženy a Petrův dóm se vstupem do Petrbokovy jeskyně pojmenované po speleologovi J. Petrbokovi. Právě v Petrbokově jeskyni byla v únoru 2007 objevena nová jeskyně, v níž byly navíc objeveny kosterní pozůstatky jeskynního medvěda, starého 800 tisíc let. Prohlídka končí stoupáním po točitém schodišti do svrchního patra jeskyní - Mincovny, odkud se vychází ven.

Koněpruské jeskyně mají mimořádný význam pro poznání geologického vývoje středních Čech v období čtvrtohor. Koněpruské jeskyně jsou přístupné od 1. dubna do 31. října. Délka prohlídkové trasy je 620 metrů. Některé jeskynní prostory jsou velké, proto se vstupu nemusí obávat ani lidé trpící klaustrofobií (pozor však na poměrně úzké spojovací chodby, tunely a štoly mezi některými prostorami). V jeskyni je velký počet schodů (celkem téměř 500, včetně točitého schodiště s více než 80-ti schody), vstup se proto nedoporučuje lidem ve špatném zdravotním stavu. Dále se vstup nedoporučuje dětem do 3 let věku.

Tetín

Historie

Historicky Tetín patří k nejstarším vesnicím v České republice. Místo bylo osídleno již v paleolitu a době hradištní. Počátky Tetína jsou v pověstech spojovány s Krokovou dcerou Tetou, ale archeologicky je datován do poloviny 10. století. Počátkem 10. století zde byl dřevěný knížecí dvorec, který byl vdovským sídlem kněžny sv. Ludmily, která zde byla v roce 921 zavražděna. V 11. a 12. století zde bylo sídlo Tetínského župy, která spravovala celé Podbrdsko. Tetín je zmiňován v zakládací listině vyšehradské kapituly. V roce 1288 zde měl sídlo královský lovců. Ke konci 13. století byl hrad přestavěn na sídlo přemyslovských levobočků. V roce 1321 hrad držel Štěpán z Tetína, který Tetín prodal císaři Karlu IV. Ten pak tetínské panství připojil ke Karlštejnu. Roku 1422 během husitských válek byl hrad zničen. Lokalita byla vážně poškozena vápencovým lomem počátkem 20. století.

Obec Tetín je známa jako poutní místo, hlavní poutě se pořádají první neděli po 16. září.

Tetínu věnoval dvě básně i Jaroslav Seifert.

Zajímavosti

Kostel sv. Ludmily

Dnešní kostel sv. Ludmily byl postaven v barokním slohu v 80. letech XVII. stol. Součástí kostela jsou varhany, postavené v r. 1771 Guthem z Čisté u Rakovníka. Ve spodní části oltáře je umístěna mensa s kamenem, na němž měla být sv. Ludmila usmrcena.

Kostel sv. Kateřiny

Kostel sv. Kateřiny je románská stavba. Uměleckohistorické datování zařazuje jeho počátek do XII. stol., ale může stát na místě staršího předchůdce, např. kostela, jehož existence se předpokládá již v době života sv. Ludmily (10. stol. n. l.).

Kostel sv. Jana Nepomuckého

Nynější kostel sv. Jana Nepomuckého je stavba v jádře románská, postupně několikrát přestavěna do současné podoby. Kostel se nachází u hřbitova, na kterém je pochován spisovatel V. Vojáček (z r. 1833).

Další zajímavé objekty

1. Tetínská náves s barokním zámekem
2. Votivní kříž
3. Tetínská fara
4. Torzo středověkého hradu Tetín
5. Původní synagoga dnes přestavěna na obytný dům
6. Tetínská škola

Historická síň obce Tetína

Dne 26.10.2002 byla slavnostně otevřena Síň o historii obce Tetína (malé tetínské muzeum). Expozice obsahuje materiály o historii obce od nejstarších vykopávek až po současnost.

TETÍN je památné místo z úsvitu našich dějin, které pro svou více než tisíciletou historií poutalo zájem nejen archeologů, spisovatelů, historiků, procesí věřících, ale také turistů. Obec se rozprostírá na rozloze téměř 6,5 ha. Tetín byl osídlen nejen v době hradištní, ale již od paleolitu nositeli téměř všech středočeských pravěkých a raně dějinných kultur.

Tetín ale také zaujímá významné místo v počátcích křesťanství, nástupu **Přemyslovců** i v počátcích budování Českého státu. Z doby středověku svědčí o jeho významu a uznání i zájem českých králů, např. **Přemysla Otakara II., Václava II., Karla IV., Václava IV.** a dalších. Ve světě je Tetín znám pobytem a nájemnou vraždou **kněžny Ludmily**, pobytem budoucího vévody České země **knížete Václava**; z minulosti svými pěti sakrálními stavbami, třemi hrady, pobytem **Václava Hájka z Libočan** jako duchovního zdejších kostelů, zámek, který byl účastníkem návštěv předních představitelů duchovního, kulturního i politického světa (např. **J. Jungmann, J. Dobrovský, F. L. Čelakovský, L. Riegr, J. K. Chmelenský** aj.) Tetín je také rodištěm spisovatele prof. Václava Vojáčka.

Historický význam Tetína daleko přesahuje tuto, také přírodně nadmíru bohatou a překrásnou lokalitu. Přesvědčte se o tom návštěvou Tetína a jeho muzea. Vaši návštěvu uvítá každou celou hodinu zvonkohra části znárodnělé písně "Nad Berouňkou pod Tetínem". Je součástí hodin, umístěných na tetínském zámku, který stojí přímo proti muzeu. Hodiny hrají v každou celou hodinu od 9.00 hod. do 19.00 hod.

Teta (mytologie)

Josef Mathauser - Kníže Krok s dcerami.

Teta je postava z českých pověstí a bájí. Podle pověstí se jednalo o jednu ze tří dcer vojvody Kroka, jejími sestrami pak byly starší Kazi a mladší Libuše. Teta byla pohanskou kněžkou a prý mluvila s duchy.

Kosmas ve své kronice líčí tři Krokovy dcery, přičemž o té prostřední, Tetě (*Tethka*), píše, že „zavedla pověrečnou nauku a učila modloslužebným řádům“. Teta si vystavěla hrad Tetín „na vrcholu strmé skály u řeky Mže (rozuměj Berounky)“.

Pověst o Krokovi a jeho dcerách zpracoval mimo jiné Alois Jirásek ve svých Starých pověstech českých.

Kněžna Ludmila

Nastal soumrak staré pohanské víry. Lid přestal věřit žrecům, kácel modly, odvracel se od víry otcův. Země se šířila nová víra, víra v jednoho Boha, otce všech lidí, a v Krista, syna jeho, který přikázal lidem, aby se milovali. Český národ ochotně přijímal evangelium, hlášené slovanskými kněžími, které povolal do země **Rostislav**, moravský kníže. Na Moravě byl pokřtěn kníže **Bořivoj** s manželkou svou **Ludmilou**, která se pak zvláště přičiňovala o rozšíření křesťanství. Byla to žena rozumná, srdce dobrého, takže ji lid choval v úctě a lásce a pro její štedrost nazýval ji matkou chudiny.

Po manželově smrti, když i její syn kníže **Vratislav I.** v mladém věku zemřel, ujala se vnuka svého **Václava** a pečlivě se starala, aby jako budoucí kníže byl vycvičen v písmu slovanském i v křesťanských zásadách. **Václav** ji miloval nade všecko, avšak tato láska vzbudila hněv jeho matky **Drahomíry**, panovačné, hrdé kněžny lutické, která se zmocnila vlády v zemi a Ludmile záviděla její oblibu.

Kněžna Ludmila tušíc příčinu její nenávisti odstěhovala se na tichý, odlehlý **Tetín**, kde chtěla v osamění a na modlitbách svůj život dokončiti. Avšak i zde dostihl jí hněv ukrutné kněžny. Jednoho dne přitrhla ke hradu tlupa najatých vrahů, a když se setmělo, vpadli její vůdcové Tuman a Kovan do komnaty, kde se právě kněžna modlila. Nedbajíce proseb nevinné oběti, zardousili ji závojem, který jí strhli z hlavy. Když

vykonali svůj ohavný zločin, prchli pod ochranou tmy a spěchali koňmo pro odměnu ke kněžně Drahomíře, z jejíhož návodu provedli vraždu. Jidášské groše jim však nepřinesly požehnání. Při dělení peněz zneprátili se tak, že druh před druhem musel prchat.

Když pak ve známost lidu vešlo, kdo zavraždil oblíbenou kněžnu, tu ze

strachu odešel Tuman do ciziny a zhyнул tam v nouzi. Kovan byl jat a kmetským soudem odsouzen ke ztrátě hrdla. Drahomíra počala brzy litovati svého činu. Dům, v němž přebývala kněžna Ludmila, dala přestavěti v chrám, zasvěcený archandělu Michalovi. Nesmyla tím však své viny před národem ani před soudem dějin.

Ani Drahomířin hrob se nezachoval. Zmizela prý záhadně na náměstí Loretánském, v těch místech, kde stával po léta Drahomířin sloup. Dějepisci se domnívají, že tady byla zavražděna, lid bájil, že ji unesli draci.

Koda (národní přírodní rezervace)

Národní přírodní rezervace **Koda** byla založena roku 1952 kvůli ochraně krajinného rázu, zvířeny a květeny. Jde o kaňonovitě údolí se stepními a hájnými porosty. Správa patří do CHKO Český kras.

V rezervaci je několik jeskyní s archeologickými nálezy, např. jeskyně Martina s prokázaným pravěkým a novověkým osídlením, **jeskyně Koda** a jeskyně Ve stráni. Významnými krajinnými prvky jsou **Kodská a Císařská rokle**.

